

HIZKUNTZA-ZAILTASUNETAN JARDUTEKO PROTOKOLOA

Haur Hezkuntza

1. Sarrera

Protokolo hau irakurketan eta idazketan ikasteko zailtasunak dituzten ikasle guztiei zuzenduta dago, horrek asko zailtzen baitu gainerako ikaskuntzak eskuratzea. Eta baita ahozko hizkuntzan adierazteko arazoak dituzten ikasle guztiei ere bai.

Zailtasun horiek irakurketa-idazlan prozesuari eragiten diote nagusiki, nahiz eta beste arlo batzuk ere egon daitezkeen, gutxi gorabehera aldatuta: lan-memoria, arreta (batez ere karga linguistiko handiko jardueretan), koordinazioa, pertzepzioa, espazio-denbora orientazioa eta elementu matematikoen erabilera.

Zailtasun horien ondorioz eta testuinguruari erantzunez (eskola, familia eta gizartea, etab.), bigarren mailako sintomatologia arina, ertaina edo larria ager daiteke: konfiantza falta, autoestimua baxua, antsietatea, depresioa, frustrazioa, loaren nahasmenduak, elikaduraren nahasmenduak, portaeraren nahasmenduak, somatizazioak eta abar.

Arazo horrekin batera beste nahasmendu batzuk ere izaten dira askotan, hala nola AGHA (Arreta Galeragatiko eta Hiperaktibitateagatiko Asaldura), diskalkulia, disgrafia odata disortografia.

Irakurketa- eta idazketa-nahasmenduak edo bestelakoak dituzten ikasleen ehuneko handia kontuan hartuta, eta gure ikasgeletan aurkezten diren kasu guztiei erantzuteko, jarduera-protokolo hau prestatu dugu, non irakasleei dokumentu erabilgarri eta praktikoa ematea baita helburu nagusia.

Jarraian, dislexia duen ikasle batek izan ditzakeen zailtasunak deskribatu ditugu, baina beti kontuan izan behar dugu ikasle guztiak ez direla berdinak eta bakoitzak bere zailtasunak dituela. Gauza bera gertatzen da jarduteko jarraibideekin; irakasgaiaren, irakaslearen eta ikaslearen beraren arabera, kasu bakoitzerako jarduketa egokiak hautatuko ditugu.

Garrantzitsua da protokoloa irakasle guztiek erabiltzea, lehen aipatutako arloetan zailtasunak dituzten ikasleei erantzun eraginkorra emateko, Orientazio Departamentuaren parte-hartzearekin.

Garrantzitsua da protokoloa irakasle guztiek erabiltzea, lehen aipatutako arloetan zailtasunak dituzten ikasleei erantzun eraginkorra emateko, Orientazio Departamentuaren laguntzarekin.

Ikasteko zailtasunak dituzten ikasleak aurre-irakurketara eta aurre-idazketara errazago iristeko jarraibideak eta estrategiak:

Jarraibide espezifikokoak:

- Irakurmena eta idazketa ikasteko sistema fonologiko bat erabiltzea.
- Haurren etapa osoan kontzientzia fonologikoa lantzea.
- Grafia bakoitzaren soinua irudikatzen duen irudi eta kinestema bat erabiltzea.
- Grafia bakoitzaren forma irudikatzen duen irudi eta kinestema bat erabiltzea.
- Ikusi, ukitu eta entzun ditzakeen erreferentziako objektuak erabiltzea.
- Kolore-estimuluekin lan egitea (adibidez: bokalak eta kontsonanteak koloreen arabera sailkatzea).
- Letrak plastilinarekin lantzea (plastilinzako txurroekin, letrei forma ematea eta gero eskua letraren gainetik pasaraztea, soinua aldi berean emanez).
- Hatzarekin letrak bizkarrean, eskuan, airean eta hondarrean pintatzea eta asmatzen jolastea.
- Abezedarioa lantzea testura desberdinekin.
- Proiektuen arabera lan egitea.
- Haurraren eguneroko objektuen argazkiekin hiztegi pertsonalizatuak egitea.
- Motrizitate fina indartzea.
- Motrizitate lodia indartzea.
- Ikasteko, errimak, zintak eta ikus-entzunezko laguntzak erabiltzea.
- Haurrari egunero etxean irakurtzea.

Jarraibide orokorrak ikasgelan:

- Plastilinarekin edota harearekin, forma geometrikoekin, zenbakiekin eta abarrekin lan egitea.
- Hizkuntza-kontsigna positiboak erabiltzea, ekintza ludikoa dakartenak ("goazen lanera...", "Goazen dibertitzera..." beharrean).
- Ikusmen- eta/edo entzumen-indargarriak bilatzea, hiztegia, koloreak, asteko egunak ... lantzeko (programa informatikoak, CDak ...).
- Ordenagailuarekin ohitzea, funtsezko tresna izango baita ikasteko prozesuan.
- Asteko egunak lan egitea, egun bakoitzeko marrazki edo argazki esanguratsuekin ikusizko egutegi bat osatuz.
- Gela ikusizko errefortzu askorekin apainduta edukitzea (adibidez, "B" letra lantzen ari bagara, letra berarekin hasten diren argazkiak edo objektuen aldizkari-ebakinak izango ditugu).
- Adinaren arabera, grabagailua tresna konpentsatzaile gisa erabiltzen has gaitzke (abestiak, hiztegia, koloreak ... grabatzen).
- Ikasgelan jostailu multisentsorialak edukitzea.
- Haiek eroso sentitzen diren eremuak indartzea eta ahalik eta gehien indartzea.
- Ez ditugu irakurtzera behartu behar, kontrako efektua baino ez baitugu lortuko. Helduek egunero irakurri behar dute haurra.
- Adimen-mapak, ikus-eskemak, kontzeptu-mapak eta mural interaktiboak eta/edo manipulaziozkoak erabiltzea estimulazio-metodo gisa.
- Ikasgelan eta etxean, lan-mahaia indartzea, kontzeptu bat eta ohiturak lantzen edo gogoratzen lagun dezaketen ikusizko txartelekin (adibidez, esku bat altxatuta duen marrazki bat, txanda eskatzeko...).
- Haurrari intrukzio bat baino gehiago ez ematea memoriaren zailtasunagatik.
- Haiek nabarmentzen diren edo zailtasun handirik ez duten kirola edo eskolaz kanpoko jarduera bat bilatzea.

Iturria: Prodislex. Protocolo de detección y actuación en Dislexia.